



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۶/۰۸/۱۹

نورمحمد غفوری

وحدت مردم برای عدالت، آزادی، کرامت و آیندهای مشترک

اگر بخواهیم مسئله وحدت و همبستگی در افغانستان را واقعبینانه و فارغ از احساسات قومی و نفرت از دیگران بررسی کنیم، باید میان هویت قومی، منافع سیاسی و منافع اقتصادی - اجتماعی مردم تفکیک قائل شویم.

گروه های اتنیک، اعم از پشتونها، تاجیک ها، هزاره ها، ازبیکها، بلوچها و سایر گروههای قومی افغانستان، یک جامعه کاملاً یکدست و دارای منافع واحد نیستند. در هر قومی، اقشار و گروههای مختلف اجتماعی با موقعیتهای اقتصادی، سیاسی و قدرت متفاوت وجود دارند. بالخصوص در دو دهه نظام جمهوری نام نهاد اسلامی نیز بخشی از نخبگان و صاحبان قدرت، صرفنظر از قومیتشان، از موقعیت سیاسی و اقتصادی خود بهره مند شدند؛ برخی در فساد، سوءاستفاده از قدرت و زیرپا نمودن حقوق مردم مصروف و متهم بودند، در حالی که بخش بزرگی از مردم عادی همچنان با فقر، بیکاری، ناامنی و محرومیت از فرصتهای آموزشی و اقتصادی زندگی میکردند.

بنابراین، نمیتوان منافع یک قوم را بهصورت خودکار منافع تمام افراد آن قوم دانست. منافع یک مقام قدرتمند و ثروتمند لزوماً با منافع یک کارگر، دهقان، معلم، جوان بیکار یا خانواده فقیر از همان قوم یکسان نیست. این واقعیت در مورد تمام اقوام افغانستان صدق میکند.

برای نمونه، در مناطق مختلف کشور، مردم نه از سوی افراد جابر «قوم دیگر»، بلکه از سوی افراد قدرتمند و ستمگر همبشار خود مورد ظلم، اخاذی، غصب زمین و دارایی، تبعیض یا سوءاستفاده قرار گرفتهاند. بنابراین، مسئله اصلی را نمیتوان صرفاً به تقابل قومی تقلیل داد. در بسیاری از موارد، رابطه میان قدرت و مردم، و میان گروههای برخوردار و محروم، اهمیت بیشتری از تعلق قومی دارد.

از همین رو، استفاده سیاسی از قومیت میتواند جامعه را به دو دسته «ما» و «آنها» تقسیم کند و مانع شکلگیری یک همبستگی گسترده اجتماعی شود. هیچ فرد مظلوم و محرومی نباید صرفاً به دلیل همقومی، از فرد ظالم و قدرتمندی حمایت کند که منافع و عملکرد او با منافع مردم عادی در تضاد است. معیار قضاوت در کشور باید عدالت، شایستگی، صداقت، پاسخگویی و دفاع از حقوق شهروندان باشد، نه صرفاً قوم و تبار.

البته این به معنای نفی هویتهای قومی نیست. قومیت بخشی از واقعیت تاریخی و فرهنگی افغانستان است و احترام به هویتهای گوناگون ضروری است. اما هویت قومی نباید به ابزار انحصار قدرت، توجیه فساد یا بسیج مردم علیه یکدیگر تبدیل شود.

منافع بسیاری از مردم عادی، فارغ از قومیت، در واقع مشترک است: امنیت، عدالت، آموزش، کار، آزادی، کرامت انسانی، دسترسی برابر به فرصتها و برخورداری از یک نظام پاسخگو. از این منظر، یک کارگر تاجیک، یک دهقان پشتون، یک دانشجوی هزاره، یک معلم ازبک و یک جوان بلوچ، با وجود تفاوتهای قومی، در بسیاری از مطالبات اساسی زندگی، منافع مشترک دارند.

بنابراین، راهحل پایدار افغانستان را نباید در یکپارچگی یک قوم در برابر قوم یا اقوام دیگر جستجو کرد؛ بلکه باید در ایجاد همبستگی شهروندی و همکاری میان مردم عوام و محروم همه اقوام جستجو کرد. اتحاد زمانی پایدار و

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولي

اخلاقی است که بر اساس منافع مشترک، عدالت و حقوق برابر شهروندان شکل بگیرد، نه بر مبنای نفرت از قوم دیگر.

در نتیجه، شعار «یکپارچگی یک قوم در برابر قوم دیگر» نه تنها که شکافهای اجتماعی را عمیقتر میکند، بلکه به ابزاری برای بسیج احساسات عمومی و حفظ منافع گروههای سیاسی عوامفرب و دروغگو تبدیل شده می تواند. سیاستمداران و صاحبان قدرت، از هر قوم و جریان، باید بر اساس عملکردشان مورد ارزیابی و پاسخگویی قرار گیرند، نه بر اساس مربوطیت قومی!

افغانستان زمانی میتواند به سوی ثبات و عدالت حرکت کند که مردم، به جای آنکه صرفاً بر اساس قومیت در برابر یکدیگر صفآرایی کنند، بر اساس منافع مشترک انسانی و شهروندی در کنار یکدیگر قرار گیرند. وحدت واقعی، وحدت یک گروه مردم علیه گروه دیگر نیست؛ وحدت مردم برای عدالت، آزادی، کرامت و آیندهای مشترک است!

17.08.2026